

Pressmeddelande

Från SÄS

2015-06-08 08:30

Forskning på SÄS bidrar till att förebygga trycksår

Minska uppkomsten av trycksår för patienter i riskzonen. Det är målet för Ulrika Källman på SÄS, som nyligen doktorerat med sin forskning. Avhandlingen, där hon utvärderat olika aspekter av vändscheman, blev nyligen godkänd vid Hälsouniversitetet i Linköping.

Ulrika Källman. Foto: Pernilla Lundgren, SÄS.

[Högupplöst pressbild.](#)

– Man kan sammanfatta min forskning med att det är ett bidrag till framtida riktlinjer och rekommendationer kring hur vändscheman kan och bör utformas, säger Ulrika Källman som är sjuksköterska och driver det trycksårsförebyggande arbetet på SÄS.

Trycksår kan bildas i alla situationer där huden utsätts för långvarigt tryck och det uppkommer på grund av att cirkulationen i området försämras. Är man äldre och rörelsebegränsad tillhör man riskgruppen eftersom man kanske inte klarar av att göra lägesändringar på egen hand.

När cirkulationen försämras får inte hudens celler den näring och det syre som de behöver. Ibland kan det bara ta några timmar innan ett trycksår uppstår, men när det väl har uppkommit kan det ta lång tid att läka. Det gör ofta ont och innebär ett lidande för patienten. Trycksår är dessutom resurskrävande för vården.

Tidsintervaller och vilopositioner - två viktiga faktorer

En viktig åtgärd för att förebygga trycksår är därför att hjälpa patienten att ändra läge om han eller hon inte klarar av att göra det själv. Ofta upprättar vårdpersonalen ett så kallat vändschema, där tidsintervaller och vilopositioner bestäms efter en individuell riskbedömning av patienten. Trots att detta är en väl etablerad metod så finns det väldigt lite forskning bakom riktlinjerna kring hur ofta patienten bör vändas och vilka positioner som är fördelaktiga att använda.

– Tidigare rutiner har framförallt varit baserade på evidens som hämtats från djurstudier och delvis fortgående traditioner för vändscheman från 60-talet. Med denna avhandling vill jag bidra till att de metoder som är etablerade på SÄS och andra sjukhus ska vara baserade på aktuell forskning, säger Ulrika Källman.

Avhandlingen består av två delar. Den ena delen utvärderar hur vändscheman fungerar i praktiken i relation till patientens förmåga att göra mindre rörelser själv. Den visar att de läkemedel patienten ordinerats kan ha betydelse för rörelseförmågan. Den andra delen utvärderar olika vilopositioner för att ta reda på vilka som är gynnsamma för att främja cirkulationen i områden som är särskilt utsatta för tryck.

Krävs arbete på flera fronter

Ulrika Källman har sedan 2009 kombinerat forskartjänsten med andra arbetsuppgifter, bland annat med att hålla i utbildningar i hur man rent praktiskt kan arbeta och skapa rutiner kring det förebyggande arbetet av trycksår.

– Det är viktigt att man arbetar på flera fronter och lyfter frågan i alla delar av sjukhuset, från ledningsnivå till vårdpersonal. Min forskning är bara en del i detta arbete, säger Ulrika Källman.

SÅS har en nollvision för trycksår. Målet är att inga patienter ska utveckla trycksår under den tid de är på sjukhuset. För att lyckas med det krävs det, förutom kontinuerlig utbildning och mer forskning, att det finns tydliga rutiner och en tidig riskbedömning.

– För att SÅS ska lyckas nå sitt mål krävs en tydlig struktur och fasta rutiner. Det är viktigt att så fort som möjligt utvärdera de patienter som tillhör riskgruppen för att vidta åtgärder, till exempel ett individuellt anpassat vändschema. Här kan det min avhandling visa på komma till användning.

Avhandlingen heter "Evaluation of Repositioning in Pressure Ulcer Prevention" och finns att läsa i sin helhet på Linköpings universitets webbplats: [Ulrika Källmans avhandling](#)

Kontaktperson: Ulrika Källman, via pressjouren tfn 033-616 2444

Publicerad av: Lena Löfgren Epost: lana.k.lofgren@vgregion.se